

SEFER HAMITZVOT #237 – PROPERTY DAMAGE

(1) ויקרא פרק כד

(יז) וְאִישׁ כִּי יַכְתֵּב כָּל גַּפֵּשׁ אֶתְמָמָן מֹתָה יִמְתָּא : (יח) וּמִכְהּ גַּפֵּשׁ בְּהַמֶּמֶת יִשְׁלַמְנָה גַּפֵּשׁ תִּמְתָּא
גַּפֵּשׁ : (יט) וְאִישׁ כִּי יַתְּנוּ מַוְתָּא בְּעַמִּיתָו כִּאֲשֶׁר עָשָׂה כֵּן יִעָשֶׂה לוֹ : (כ) שְׁבָר תִּמְתָּא שְׁבָר עַזָּו
תִּמְתָּא עַזָּו שְׁוֹן פְּאֵשׁ ? יַתְּנוּ מַוְתָּא בְּאֶתְמָמָן כֵּן יַתְּנוּ בוֹ : (כא) וּמִכְהּ בְּהַמֶּמֶת יִשְׁלַמְנָה
וּמִכְהּ אֶתְמָמָן יִמְתָּא :

רש"י ויקרא פרק כד

(כא) וּמִכְהּ בְּהַמֶּמֶת יִשְׁלַמְנָה - לְמַעַלָּה דָּבָר בְּהַרְוגָּה בְּהַמֶּמֶת, וְכַאֲנוּ דָּבָר בְּעוֹשָׂה בְּהַחֲבָרוֹה :

(2) טור חושן משפט הלכות נזיקין סימן שעח

כִּסְמָשׁ אֶסְטוּר לְגַנּוּב וּלְגַזּוּל מִמְּנוּ חֲבִירוֹ כִּזְכִּר אֶסְטוּר לְהַזִּיק מִמְּנוּ שְׁלֹו אֶפְיָלוּ אִם אִינוּ
נְהָנָה כִּיוֹן שְׁמַזְיָקוּ בֵּין בָּמוֹזִיד בֵּין בְּשׁוֹגָג חַיִיב לְשָׁלָם וּבַלְבֵד שֶׁלֹּא יְהָא אָנוֹס
טֻור חַוּשָׁן מִשְׁפָּט הַלְּכוֹת נַזִּיקִין מִמְּנוּ סִימָן שְׁפָּט

כִּסְמָשׁ אֶסְטוּר לְאַדְמָן שְׁיַזְיָק אֶת חֲבִירוֹ וְאִם הַזִּיק חַיִיב לְשָׁלָם כִּזְכִּר צְרִיךְ לְשָׁמֹר מִמְּנוּ
שֶׁלֹּא יְזִיק וְאִם הַזִּיק חַיִיב לְשָׁלָם לֹא שְׁנָא יְשִׁבָּוּ רֹוח חַיִם לִ"שׁ אַיִן בּוּ רֹוח חַיִם

(3) פירוש רבינו יונה על אבות פרק א' משנה א'

מָשָׁה קָבַל תּוֹרָה מִסְיָנִי וּמִסְרָה לִיהְוֹשָׁעַ - בֵּין תּוֹרָה שְׁבָכְתָב בֵּין תּוֹרָה שְׁבָעָ"פּ
שְׁהַתּוֹרָה בְּפִירּוֹשָׁה נִתְנָה שָׁם לֹא כֹּן אֵי אֶפְשָׁר לִמְדֹעַ בֵּיהֶה שְׁהָרִי כְּתוּב לֹא תְגַזּוּל וְכֹל
נַזִּיקִין בְּכָל אֶתְמוֹ הַלְאָוּ וְהַן הַן הַתּוֹרָה שְׁהָיָה קְבָלָתָ מָשָׁה בְּסִינִי אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא
נִכְתְּבוּ

YAD RAMAH BB – It's Lifnei Iver or V'Ahavta L'reacha Kamocha

(4) ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה רלו'

וְהַמִּצְוָה הַרְלִילִיָּה הִיא שָׁצְנוּ לְדוֹן בְּדִין הַשׂוֹר וְהַוָּא אָמְרוּ יִתְעַלָּה (מִשְׁפְּטִי כָא) וְכַיְגַּח
שׂוֹר וְכוֹי וְכַיְגַּח שׂוֹר וְכוֹי. וּכְבָר הַתְּבָאָר דְּקָדוֹק דִין זוֹ הַבְּשָׂה פְּרָקִים הָרָאשׁוֹנִים
מִמְסָכָת קְמָא :

Where's the prohibition to damage in the Rambam?

(5) שמוט פרק כא'

(כח) וְכַיְגַּח שׂוֹר אֶת אִישׁ אוֹ אֶת אֲשֶׁר וְהַמִּתְסָךְ קָול יִשְׁקָל הַשׂוֹר וְלֹא יִאֱכַל אֶת בָּשָׁרוֹ
וּבָעֵל הַשׂוֹר נָקִי : (כט) וְאֶת שׂוֹר נָגֵח הִיא מִתְּכָלֵל שְׁלָשִׁים וְהַוָּעֵד בְּבָעֵלָיו וְלֹא יִשְׁמַרְנוּ
וְהַמִּתְסָךְ אֶת אֲשֶׁר הַשׂוֹר יִשְׁקָל וְגַם בְּבָעֵלָיו יִמְתָּא ... :

(לג) וְכַיְגַּח יִפְתַּח אִישׁ בּוֹר אוֹ כִּי יִכְרֹה אִישׁ בְּרַר וְלֹא יַכְשִׁנוּ וְנִפְלֵל שְׁפָה שׂוֹר אוֹ חַמּוֹר :

(לד) בָּעֵל הַבּוֹר יִשְׁלַם כְּסִף יִשְׁבֵּב לְבָעֵלָיו וְהַמִּתְסָךְ ? יִהְיָה לוֹ : ס

(6) שמות פרק כב

(ה) כי תצא אש ומצאה קצים ונאכל גדייש או הקמה או השקה שלם ישלם המבער את הבערה:

(7) רמב"ם הלכות נזקי ממון הקדמה

הלכות נזקי ממון. יש בכללו ארבע מצות עשה. זה הוא פרטן: (א) דין השור. (ב) דין ההבערה. (ג) דין הבור. (ד) דין ההבערה.

(8) רמב"ם הלכות נזקי ממון פרק א הלכה א

כל נשחיה שהיא ברשותו של אדם שהזיקה הבעלים חייבן לשלם שהרי ממונים הזיק שנאמר +שמות כ"א כ"ה+ כי יגוף שור איש את שור רעהו וכו', אחד השור ואחד שאר בהמה חייה ועוף, לא דבר הכתוב בשור אלא בהווה.

(9) רמב"ם הלכות נזקי ממון פרק א

שלשה אבות נזקים בשור, הקרון והשן והרגל, תולדות הקרון נגיפה נשיכה רביצה בעיטה, תולדות השן אם נתחככה בכוטל להנימתה והזיקה בחיכוכה וכן אם טנפה פירوت להנימתה, תולדות הרגל הזיקה בגופה דרך הילוכה או שהזיקה בשערת דרכ הילוכה...

(10) רמב"ם הלכות נזקי ממון פרק יב הלכה ב

אחד החופר בור ברשות הרבים או החופר ברשותו ופתח לרשות הרבים או פתח לרשות חבריו או שחופר ופתח ברשותו והפקיר רשותו ולא הפkir בורו הרי זה חייב בנזקיו,

(11) רמב"ם הלכות נזקי ממון פרק יד הלכה א

הمدליק בתוך שדה חבריו ועbara הדלקה חייב לשלם נזק שלם שני +שמות כ"ב ה'+ כי תצא אש וכו' שלם ישלם המבער את הבעירה, והבעירה מבאות נזקים היא.

(12) ספר החינוך מצוה מט

שורש מצוה זו, ובכלל כל מה שבא בתורה בעניין הדין, אין צורך ליגע אחר טעמו של דבר, כי דבר מושכל הוא, שאם אין משפט לא יתישבו בני אדם ולא ימדו ייחדיו לעולם, ואי אפשר הארץ בלתי המשפט.

(13) ספר החינוך מצוה נא

ואלה הדינים הנקרים דין קנסות, כבר אמרנו שאין דין אותן אלא בית דין הסמכין ובארץ ישראל. אבל המזיק חייב לשלם בדייני שמים בכל מקום, ואם תשפ הנזוק אין מוציאין מידו בשום מקום.